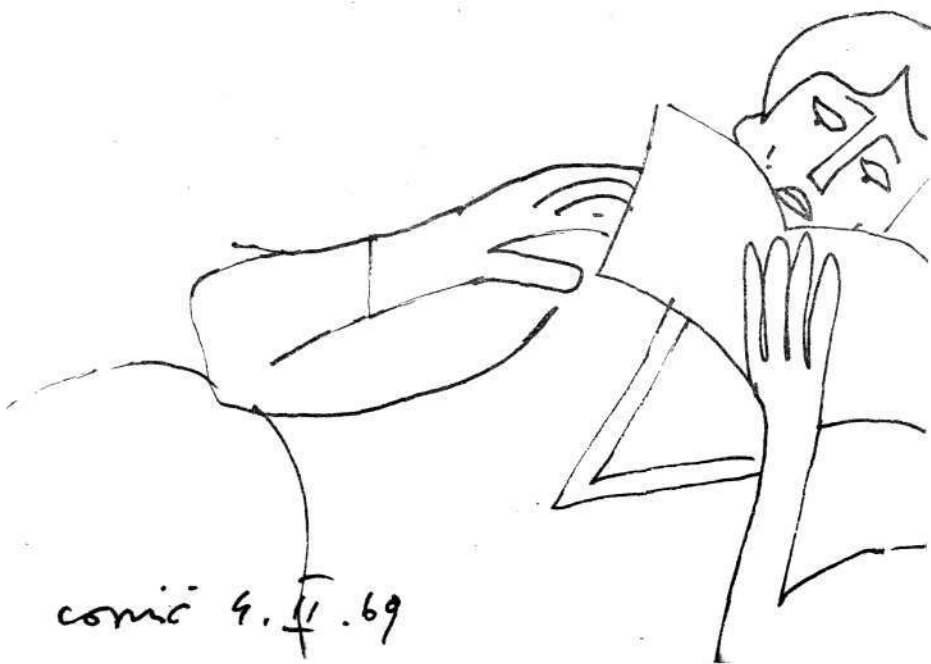

V 83/84 št. Problemov (Aktualnosti) je izšel članek Dimitrija Rupla "Politika in kultura", v katerem pisec ugotavlja, da danes svetu vlada neizprosna logika komercialnih načel. V tem svetu je slovenska narodna zavest zastarel element, kajti narodna zavest ni nič drugega kot omejena domišljija, katere ambicija v ekonomski uspešnosti "ni nikoli internacionalnega formata". Ker slovenska kulturna politika ohranja to narodno zavest, postaja kulturna produkcija zastarela, zato je kultura breme in zajedalec za družbo. Sile, ki bodo to stanje popravile, vidi Rupel v proletarcih, "ki v svojem boju združujejo internacionalni pogled", ta pa je tudi "totalna, permanentna revolucija" in "boj zoper izkoriščanje po rezerviranih starostah brez domišljije in priznanje sodobnim tehnologijam". Če narodna zavest temelji na določeni zgodovinski skušnji, potem bi pričakovali, da je najbolj močna tam, kjer je najdlje bila branilec kulturne, politične in gospodarske samostojnosti. Tako je prav gotovo, da je slovenska narodna zavest najbolj utrjena v obrobni predelih Slovenije, recimo na Primorskem. Lahko rečemo, da so to predeli, kjer ni veliko industrije in večjih mest, pravega meščanskega sloja tu torej ni. Tako smemo reči, da je danes narodna zavest najšibkejša prav v večjih mestih in s tem v meščanskem sloju, tu je torej kot "omejena domišljija", če gremo za Ruplom, najmanjša ovira ekonomski uspešnosti. A narodna zavest si prav gotovo prizadeva povečati tudi gospodarsko moč naroda. Vendar živimo v državi z več narodi, katerih vsak ima svoje ekonomske interese, ki se včasih tudi križajo, vseeno pa jih je treba nekako združiti in uskladiti. Morebiti ob tem res prihaja včasih do gospodarsko neučinkovitih ukrepov, Rupel kot politik je tako proti narodnim zavestim, da se tako izogne političnemu problemu, ki je pri nas kajpak dosti bolj občutljiv kakor pri enonacionalnih državah, do konca pa ga eliminira s tem, da ga pač poveže z meščanskostjo, ki ima že tako zaničljiv prizvok. In tako Rupel naganja Slovence v neko abstraktno proletarsko internacionalnost, ki nima nobene jasne oblike, ker pač še vedno živimo v svetu, ki mu vladajo načela nacionalnosti. Poglejmo samo sosedo Italijo, s kakšno vztrajnostjo se upira priznanju narodnih pravic Beneškemu Slovencem, pa čeprav ti niso in ne bodo nikoli ogrožali italijanskega naroda. V svetu narodnih s tem pa tudi gospodarskih nasprotij naj bi torej Slovenci vršili nekakšno sveto poslanstvo, brezupen boj, ki ne more prinesiti rezultatov, ker pač ena kaplja vode ne bo nikoli razsolila morja. Sicer pa premislimo, kaj naj bi Ruplova proletarska internacionalnost bila. Primer kulturne produkcije: ta bo morala biti komercialna, ne bo več breme za družbo, pro-

letarci bodo to uredili na miren ali represiven način. Ustvarjati bo tako treba recimo filme kot sta Camelot in Neukrotljiva Angelika. "Poslednji se tako večje poigrava z meščansko bojznijo pred popolno razpoložljivostjo spolnosti, da dosega mikavne vizualne in finančne rezultate". Morebiti nisem najbolje obveščen, kajti filma Camelot nisem videl, videl pa sem dva filma o Angeliki in moram reči, da skoraj nikjer nisem videl toliko romantične zvestobe do groba in krutega nerazumevanja sveta do ubogega preganjanega para, ki se le po naključjih srečuje in vendar ostaja v ljubezni neomajno zvest, kar je čisto na nivoju kakega Princa-študenta, ki straši iz radia skoraj sleherno uro glasbe po željah na veliko zadovoljstvo naših očkov in mamic, vzgojenih v času lepega Rudolfa Valentina. Spolnost pa je končno tudi že blago za pomirjanja strasti, ki bi lahko bile uglednikom v javnem življenju v napoto in škandal. Biti komercialno uspešen pomeni danes še vedno služiti malomeščanskemu okusu. Ruplova kulturna revolucija se mi tako zdi lepo mirno meščansko zapečarska, njegovi proletarci meščanski pridobitniki in njegovaproletarska internacionalnost s sodobnimi tehnologijami tovarna cenjenih, a res donosnih artiklov.

comic 9. 11. 69